

SODBA SODIŠČA (tretji senat)

z dne 27. oktobra 2011*

V zadevi C-47/10 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 27. januarja 2010,

Republika Avstrija, ki jo zastopa E. Riedl, zastopnik, skupaj z M. Núñezom Müllerjem in J. Dammannom, odvetnikoma,

pritožnica,

druge stranke v postopku so

Scheucher-Fleisch GmbH s sedežem v Ungerndorfu (Avstrija),

Tauernfleisch Vertriebs GmbH s sedežem v Flattachu (Avstrija),

* Jezik postopka: nemščina.

Wech-Kärntner Truthahnverarbeitung GmbH s sedežem v Glanegg (Avstrija),

Wech-Geflügel GmbH s sedežem v Sankt Andräju (Avstrija),

Johann Zsifkovics s stalnim prebivališčem na Dunaju (Avstrija),

ki jih zastopata J. Hofer in T. Humer, odvetnika,

tožeče stranke na prvi stopnji,

Evropska komisija, ki jo zastopata V. Kreuzsitz in A. Stobiecka-Kuik, zastopnika,
z naslovom za vročanje v Luxembourg,

tožena stranka na prvi stopnji,

SODIŠČE (tretji senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, J. Malenovský, sodnik, R. Silva de Lapuerta (poročevalka), sodnica, G. Arestis, in T. von Danwitz, sodnika,

generalni pravobranilec: Y. Bot,
sodni tajnik: K. Malacek, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 14. aprila 2011,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 9. junija 2011

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Republika Avstrija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Sodišča prve stopnje Evropskih skupnosti (zdaj Splošno sodišče) z dne 18. novembra 2009 v zadevi Scheucher-Fleisch in drugi proti Komisiji (T-375/04, ZOdl., str. II-4155, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to razglasilo za nično Odločbo Komisije C(2004) 2037 konč. z dne 30. junija 2004 o državni pomoči NN 34A 2000 za programe kakovosti in znaka „AMA-Biozeichen“ in „AMA Gütesiegel“ (v nadaljevanju: sporna odločba), ki jih je Republika Avstrija odobrila v korist agroživilskega sektorja.

Pravni okvir

- 2 V uvodnih izjavah od 1 do 3 in 8 Uredbe Sveta (ES) št. 659/1999 z dne 22. marca 1999 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena [88] Pogodbe ES (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 8, zvezek 1, str. 339) je navedeno:

„(1) ker naj se ta uredba, brez poseganja v posebna postopkovna pravila iz uredb za nekatere sektorje, uporablja za pomoč v vseh sektorjih; ker ima Komisija na podlagi člena [88] za uporabo členov [73] in [87] Pogodbe posebno pristojnost, da odloča o združljivosti državne pomoči s skupnim trgom pri pregledu veljavne pomoči, odločanju o novi ali spremenjeni pomoči in ukrepanju zaradi neizpolnjevanja njenih odločb ali zahteve po uradnem obvestilu;

(2) ker je Komisija skladno s sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti razvila in uveljavila dosledno prakso za uporabo člena [88] Pogodbe ter določila nekatere postopkovne predpise in načela v številnih obvestilih; ker je za zagotavljanje učinkovitih postopkov skladno s členom [88] primerno, da se ta praksa kodificira in okrepi z uredbo;

(3) ker bo postopkovna uredba o uporabi člena [88] Pogodbe povečala preglednost in pravno varnost;

[...]

(8) ker je treba v vseh primerih, ko Komisija s predhodnim preužitvenim postopkom ne more ugotoviti, ali je pomoč združljiva s skupnim trgom, začeti formalni postopek preiskave, da bi lahko Komisija zbrala vse podatke, ki jih potrebuje za ocenjevanje združljivosti pomoči, in da se omogoči zainteresiranim strankam predložiti svoje pripombe; ker so pravice zainteresiranih strank lahko najboljše zaščitene v okviru formalnega postopka preiskave, določenega v členu [88(2)] Pogodbe;

[...]“

3 Člen 1 Uredbe št. 659/1999 določa:

„V tej uredbi:

[...]

(h) ‚zainteresirana stranka‘ pomeni katero koli državo članico ali osebo, podjetje ali združenje podjetij, na katerih interese bi lahko dodelitev pomoči vplivala, predvsem upravičenca pomoči, konkurenčna podjetja in poklicna združenja.“

4 Člen 4 z naslovom „Predhodna preužitvev uradne prijave in odločb Komisije“ je v poglavju II te uredbe z naslovom „Postopek v zvezi s prijavnjeno pomočjo“ in določa:

„1. Komisija pregleda uradno priglasitev takoj, ko jo prejme. Brez poseganja v člen 8 Komisija sprejme odločbo skladno z odstavki 2, 3 ali 4.

2. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da prijavljeni ukrep ni pomoč, to ugotovitev navede v odločbi.

3. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da ni dvomov o združljivosti prijavljenega ukrepa s skupnim trgov, kolikor sodi na področje uporabe člena [87(1) ES], potem odloči, da je ukrep združljiv s skupnim trgov [...]. V odločbi se navede, katera izjema na podlagi Pogodbe je bila uporabljena.

4. Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da obstajajo dvomi o združljivosti prijavljenega ukrepa s skupnim trgov, potem se odloči za začetek postopka na podlagi člena [88(2) ES] [...]

5. Odločbe iz odstavkov 2, 3 in 4 se sprejmejo v dveh mesecih. Ta rok začne teči na dan po prejemu popolne uradne priglasitve. Uradna priglasitev se šteje za popolno, če v dveh mesecih od prejema ali od prejema zahtevanih dodatnih podatkov, Komisija ne zahteva nobenih dodatnih podatkov. Rok se lahko podaljša s soglasjem Komisije in zadevne države članice. Če je primerno, Komisija lahko določi krajše roke.

6. Če Komisija ni sprejela odločbe skladno z odstavki 2, 3 ali 4 v roku, določenem v odstavku 5, se šteje, da je Komisija pomoč odobrila. Zadevna država članica lahko izvaja te ukrepe potem, ko je o tem obvestila Komisijo, razen če Komisija ne odloči na podlagi tega člena v roku 15-ih delovnih dni po prejemu obvestila.“

- 5 Člen 6 z naslovom „Formalni postopek preiskave“ je v poglavju II te uredbe in v odstavku 1 določa:

„Odločba o začetku formalnega postopka preiskave vsebuje povzetek bistvenih dejanskih in pravnih vprašanj, vključuje predhodno oceno Komisije o značaju pomoči predlaganega ukrepa in izpostavi dvome o njegovi združljivosti s skupnim trgov. Odločba od zadevne države članice in drugih zainteresiranih strank zahteva, da pošljejo pripombe v predpisanem roku, ki navadno ni daljši od enega meseca. V ustrezno upravičenih primerih lahko Komisija predpisano obdobje podaljša.“

- 6 Člen 13 z naslovom „Odločba Komisije“ je v poglavju III Uredbe št. 659/1999, naslovljenem „Postopek v zvezi z nezakonito pomočjo“, in določa:

„1. Pregled morebitne nezakonite pomoči se zaključi z odločbo na podlagi člena 4(2), (3) ali (4). V primeru odločbe o začetku formalnega postopka preiskave se postopek zaključi z odločbo na podlagi člena 7. Če država članica ne izpolni odredbe o predložitvi podatkov, se ta odločba sprejme na podlagi razpoložljivih podatkov.

2. V primerih morebitne nezakonite pomoči in brez poseganja v člen 11(2) Komisije ne zavezuje rok, določen v členih 4(5), 7(6) in 7(7).

3. Člen 9 se uporablja smiselno.“

- 7 Člen 20 z naslovom „Pravice zainteresiranih strank“ je v poglavju VI te uredbe, naslovljenem „Zainteresirane stranke“, in določa:

„1. Vsaka zainteresirana stranka lahko po odločbi Komisije o začetku formalnega postopka preiskave predloži pripombe na podlagi člena 6. Vsaka zainteresirana stranka, ki je takšne pripombe predložila, in vsak upravičenec individualne pomoči prejme izvod odločbe, ki jo sprejme Komisija na podlagi člena 7.

2. Vsaka zainteresirana stranka lahko obvesti Komisijo o domnevni nezakoniti pomoči in o domnevni zlorabi pomoči. Če Komisija meni, da na podlagi podatkov, ki jih ima, ni zadostnih razlogov, da bi zavzela stališče o zadevi, o tem obvesti zainteresirano stranko. Če Komisija sprejme odločbo o zadevi v zvezi z vsebino predloženih podatkov, pošlje izvod odločbe zainteresirani stranki.

3. Na zahtevo vsaka zainteresirana stranka dobi izvod katere koli odločbe na podlagi členov 4 in 7, člena 10(3) ter člena 11.“

- 8 Člen 64 Poslovnika Splošnega sodišča se nanaša na ukrepe procesnega vodstva pred Splošnim sodiščem, člen 81 tega poslovnika pa na vsebino sodb Splošnega sodišča.

Dejansko stanje

- 9 Dejansko stanje je bilo opisano v točkah od 1 do 12 izpodbijane sodbe. Za namen te pritožbe je treba opozoriti na naslednja dejstva.

- 10 Republika Avstrija je leta 1992 sprejela zvezni zakon o ustanovitvi organa za nadzor trga „Agrarmarkt Austria“ (Bundesgesetz über die Errichtung der Marktordnungsstelle „Agrarmarkt Austria“) (BGBl. 376/1992, v nadaljevanju: AMA-Gesetz 1992).

- 11 S tem zakonom je bila ustanovljena pravna oseba javnega prava z imenom „Agrarmarkt Austria“ (v nadaljevanju: AMA), katere naloga je pospeševati kmetijsko promocijo. Poslovanje organizacije AMA izvaja družba Agrarmarkt Austria Marketing GmbH (v nadaljevanju: AMA Marketing), ki je v stoddstotni lasti organizacije AMA. Ena od njenih nalog je spodbujanje proizvodnje, obdelave, predelave in trženja kmetijskih izdelkov v Avstriji, s tem da se nekaterim kmetijskim izdelkom dodelita znak bio „AMA“ in znak kakovosti „AMA“ (v nadaljevanju: znaka „AMA“).

- 12 Za opravljanje svojih nalog organizacija AMA prejema prispevke, ki jih je med drugim treba plačati pri zakolu govedu, telet, prašičev, jagnjet, ovac in perutnine.

- 13 Podjetja Scheucher-Fleisch GmbH, Tauernfleisch Vertriebs GmbH, Wech-Kärntner Truthahnverarbeitung GmbH in Wech-Geflügel GmbH ter samostojni trgovci J. Zsifkovics (v nadaljevanju skupaj: Scheucher-Fleisch in drugi) so specializirani za klanje in razkosavanje živali in morajo zato plačevati prispevke organizaciji AMA. Enako

velja za družbo Grandits GmbH. Vendar izdelki teh podjetij nimajo koristi od znakov AMA.

- 14 Komisija je po prejemu pritožb podjetij Scheucher-Fleisch in drugih ter družbe Grandits GmbH 15. februarja 2000 odločila, da bo avstrijske organe pozvala, naj ji posredujejo podatke o dejavnostih promocije družbe AMA Marketing in organizacije AMA. Na podlagi odgovorov teh organov je Komisija odločila, da bo uvedla postopek iz člena 88(3) ES in da bo zadevne ukrepe opredelila kot „nepriглаšene državne pomoči“, o čemer je avstrijske organe obvestila z dopisom z dne 19. junija 2000. Na predlog Republike Avstrije, ki je na Komisijo prispel 8. marca 2003, se je ta odločila postopek razdeliti na dva dela, glede na to, ali so bili zadevni ukrepi izvedeni pred 26. septembrom 2002 ali po tem. Kot je razvidno iz sporne odločbe, so bili ukrepi, izvedeni po tem datumu, obravnavani kot priглаšene državne pomoči. Te priглаšene pomoči so tiste, ki so predmet postopka, v katerem je bila sprejeta sporna odločba.
- 15 Komisija je s sporno odločbo odločila, da ne bo nasprotovala ukrepom organizacije AMA ali družbe AMA-Marketing, ki sta jih ti za programe kakovosti in znaka „AMA“ sprejeli po 26. septembru 2002, ker je menila, da so ti pomoči, ki so v smislu člena 87(3)(c) ES združljive s pravom Unije.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 16 Scheucher-Fleisch in drugi ter družba Grandits GmbH so v tajništvu Splošnega sodišča 17. septembra 2004 vložili tožbo za razglasitev ničnosti sporne odločbe. S sklepom predsednika šestega senata Splošnega sodišča z dne 4. februarja 2009 je bil zabeležen umik tožbe družbe Grandits GmbH.

- 17 Ničnostna tožba, ki so jo vložili Scheucher-Fleisch in drugi, je v bistvu temeljila na treh tožbenih razlogih, in sicer na kršitvi pravil postopka, na kršitvi člena 87(3)(c) ES in na kršitvi določbe o mirovanju iz člena 88(3) ES in člena 3 Uredbe št. 659/1999.
- 18 Prvi tožbeni razlog Scheucher-Fleisch in drugih se je delil na štiri dele, in sicer na neprijavo zadevnih pomoči Komisiji, na kršitev postopkovnih jamstev, določenih s členom 88(2) ES, na kršitev obveznosti obrazložitve in na kršitev načela razumnega roka. V okviru drugega dela prvega tožbenega razloga so Scheucher-Fleisch in drugi trdili, da bi morala Komisija zaradi dvomov o združljivosti zadevnih ukrepov s skupnim trgov na podlagi člena 4(4) Uredbe št. 659/1999 uvesti formalni postopek preiskave.
- 19 Komisija je tožbi ugovarjala s sklicevanjem na njeno nedopustnost in, podredno, na njeno neutemeljenost.
- 20 Da bi odločilo o nedopustnosti, na katero se je sklicevala Komisija, je Splošno sodišče najprej preučilo, kako je sporna odločba neposredno zadevala Scheucher-Fleisch in druge. Glede tega je Splošno sodišče v točki 37 izpodbijane sodbe ugotovilo, da sta bila znaka „AMA“ dodeljena že pred sporno odločbo in da se je poziv za plačilo, ki ga je organizacija AMA glede dolgovanih prispevkov naslovila na družbo Grandits GmbH, nanašal na obdobje, ki vsaj deloma pokriva čas veljavnosti ukrepov iz sporne odločbe. Zato je Splošno sodišče ugotovilo, da se je možnost, da bi se avstrijski organi odločili, da zadevnih pomoči ne dodelijo, zdela povsem teoretična in da je zato izpodbijana odločba Scheucher-Fleisch in druge v smislu člena 230, četrti odstavek, ES neposredno zadevala.

- 21 Nato je Splošno sodišče preverilo, ali je sporna odločba posamično zadevala Scheucher-Fleisch in druge. Glede tega je menilo, da je bilo treba zaradi navajanih tožbenih razlogov ločeno preučiti, prvič, njihovo procesno upravičenje za zagotovitev spoštovanja njihovih postopkovnih pravic in, drugič, njihovo procesno upravičenje za izpodbijanje utemeljenosti sporne odločbe.
- 22 Glede procesnega upravičenja Scheucher-Fleisch in drugih za zagotovitev spoštovanja njihovih postopkovnih pravic je Splošno sodišče v točki 53 izpodbijane sodbe ugotovilo, da prejemniki zadevnih pomoči niso samo trgovci na drobno, ampak da sem spadajo vsa podjetja, vključena v verigo proizvodnje in distribucije, značilno za znaka „AMA“. V tej zadevi je Splošno sodišče ugotovilo, da so bila Scheucher-Fleisch in drugi podjetja za klanje in razkosavanje živali, konkurenčna podjetjem, ki imajo korist od teh znakov, in da so delovala na istem geografskem trgu. Splošne sodišče je na podlagi tega sklepalo, da so Scheucher-Fleisch in drugi imeli procesno upravičenje, saj so zahtevali, da se jim zagotovi spoštovanje postopkovnih pravic, ki jih imajo na podlagi člena 88(2) ES, zato je drugi del njihovega prvega tožbenega razloga razglasilo za dopustnega.
- 23 Nasprotno pa je Splošno sodišče glede procesnega upravičenja Scheucher-Fleisch in drugih za izpodbijanje utemeljenosti sporne odločbe v točkah 60 in 61 izpodbijane sodbe ugotovilo, da niso dokazali, da lahko pomoči iz izpodbijane odločbe pomembno prizadenejo njihov položaj na trgu, zato je prvi in četrti del prvega tožbenega razloga pa tudi tretji tožbeni razlog razglasilo za nedopustne.
- 24 Na koncu je Splošno sodišče v točkah 63 in 64 izpodbijane sodbe razglasilo za dopustna tudi tretji del prvega tožbenega razloga in drugi tožbeni razlog, a le v delu, v katerem sta se nanašala na spoštovanje postopkovnih pravic, ki so jih Scheucher-Fleisch in drugi izvajali iz člena 88(2) ES. Splošno sodišče je namreč po eni strani menilo, da so ti z drugim tožbenim razlogom trdili, da so bile s sprejetjem izpodbijane odločbe kršene njihove postopkovne pravice iz tega člena. Po drugi strani je menilo, da so tudi

s tretjim delom prvega tožbenega razloga utemeljevali drugi del tega tožbenega razloga, ker se brez zadostne obrazložitve zadevne stranke ne bi mogle seznaniti z utemeljitvijo ugotovitve Komisije glede neobstoja resnih težav, Sodišče pa ne bi moglo opraviti sodnega nadzora.

- ²⁵ Glede vsebinske presoje je Splošno sodišče v točki 84 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so takrat, ko je Komisija preučevala združljivost zadevnih pomoči s skupnim trgom, glavne določbe člena 21 a AMA-Gesetz 1992 zadevale samo nacionalne proizvode. Splošno sodišče je v točki 85 izpodbijane sodbe prav tako ugotovilo, da je bila Komisija s tem seznanjena, ker so o tem med to institucijo in avstrijskimi organi potekala pogajanja.
- ²⁶ Ob upoštevanju zgornjih ugotovitev je Splošno sodišče v točkah 85 in 86 sodbe menilo, da čeprav v smernicah AMA ni določen pogoj glede porekla proizvodov, pa omejitve na nacionalne proizvode iz člena 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992 vzbujata dvom glede skladnosti zadevnih pomoči s Smernicami Skupnosti o državni pomoči za oglaševanje proizvodov, naštetih v Prilogi I k Pogodbi ES, in nekaterih proizvodov, ki ne spadajo v Prilogo I (UL 2001, C 252, str. 5), ker v teh taka omejitve ni dovoljena.
- ²⁷ Zato je Splošno sodišče v točkah od 86 do 88 izpodbijane sodbe ugotovilo, da so pri presoji združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom obstajale resne težave, zaradi katerih bi morala Komisija na podlagi člena 4(4) Uredbe št. 659/1999 uvesti postopek iz člena 88(2) ES, in da je bilo treba zato sporno odločbo razglasiti za nično, ne da bi bilo treba preučiti tretji del prvega tožbenega razloga in drugi tožbeni razlog.

Postopek pred Sodiščem in predlogi strank

28 Republika Avstrija s pritožbo Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijano sodbo v celoti razveljavi,
- reši spor, tako da predlog za razglasitev ničnosti sporne odločbe zavrže kot nedopusten ali zavrne kot neutemeljen, in
- Scheucher-Fleisch in drugim naloži plačilo stroškov postopka z ničnostno tožbo in pritožbenega postopka.

29 Komisija se pridružuje predlogom Republike Avstrije in Sodišču predlaga, naj:

- izpodbijano sodbo v celoti razveljavi,
- dokončno odloči v zadevi in ničnostno tožbo kot nedopustno zavrže ali vsaj kot neutemeljeno zavrne in

- Scheucher-Fleisch in drugim naloži plačilo stroškov pritožbenega postopka in postopka z ničnostno tožbo.
- 30 Scheucher-Fleisch in drugi vztrajajo pri vseh tožbenih razlogih, ki so jih opredelili v predlogih, predloženih pred Splošnim sodiščem, in Sodišču predlagajo, naj:
- pritožbo v celoti zavrne in
  - Republiki Avstriji naloži plačilo stroškov.

Glavna pritožba

- 31 Republika Avstrija v utemeljitev pritožbe navaja pet pritožbenih razlogov, in sicer kršitev člena 230, četrti odstavek, ES, kršitev člena 88(2) ES, kršitev pravil o dokaznem bremenu iz členov 88(2) ES in 230, četrti odstavek, ES, kršitev člena 81 Poslovnika Splošnega sodišča glede obrazložitve sodb in, nazadnje, kršitev člena 64 Poslovnika Splošnega sodišča glede ukrepov procesnega vodstva. Komisija v celoti podpira pritožbo in se pridružuje vsem razlogom, na katere se sklicuje Republika Avstrija, navaja pa tudi dodatne razloge.
- 32 Scheucher-Fleisch in drugi oporekajo vsem pritožbenim razlogom.

Prvi pritožbeni razlog

- 33 Republika Avstrija ob podpori Komisije s prvim pritožbenim razlogom trdi, da je bil z izpodbijano sodbo kršen člen 230, četrty odstavek, ES, ker sporna odločba ni niti neposredno niti posamično zadevala Scheucher-Fleisch in drugih, zaradi česar bi bilo treba njihovo ničnostno tožbo razglasiti za nedopustno.
- 34 Scheucher-Fleisch in drugi oporekajo temu pritožbenemu razlogu s trditvijo, da je Splošno sodišče njihovo tožbo pravilno razglasilo za dopustno.

Prvi del prvega pritožbenega razloga

– Trditve strank

- 35 S prvim delom prvega pritožbenega razloga Republika Avstrija meni, prvič, da glede tega, da mora sporna odločba posamično zadevati tožeče stranke, podelitev statusa „zainteresirane stranke“ v smislu 1(h) Uredbe št. 659/1999 ne pomeni nujno, da pri tožeči stranki obstaja pravni interes, saj člen 230, četrty odstavek, ES glede tega zahteva, da je tožeča stranka s tem ukrepom pomembno prizadeta. Ta država članica meni, da v izpodbijani sodbi o tem obstaja protislovje, ker je v njej priznано, da Scheucher-Fleisch in drugi niso bili pomembno prizadeti s pomočmi, ki so predmet sporne

odločbe, hkrati pa so za dopustne razglašeni nekateri tožbeni razlogi, ki jih navajajo ta podjetja, skupaj s tožbenimi razlogi glede utemeljenosti te odločbe.

- 36 Po mnenju te države članice bi morali Scheucher-Fleisch in drugi – ker so navajali tožbene razloge, ki so se nanašali tako na varstvo njihovih postopkovnih pravic, ki bi jim morale biti priznane v okviru formalnega postopka preiskave glede zadevnih pomoči, kot tudi na izpodbijanje utemeljenosti sporne odločbe – v skladu s sodno prakso Sodišča dokazati, da so bili zaradi teh pomoči postavljeni v poseben položaj, ali dokazati, da so bili zaradi dodelitve teh pomoči pomembno prizadeti. Vendar če bi tak položaj ali prizadetost Splošno sodišče izključilo, bi moralo tožbo v celoti razglasiti za nedopustno.
- 37 Komisija dodaja, da sodna praksa, na kateri temelji izpodbijana sodba, in sicer sodbi z dne 19. maja 1993 v zadevi Cook proti Komisiji (C-198/91, Recueil, str. I-2487, točka 23) in z dne 15. junija 1993 v zadevi Matra proti Komisiji (C-225/91, Recueil, str. I-3203, točka 17), ni združljiva s členom 230, četrti odstavek, ES. Poleg tega opozarja na elemente prava Unije, ki po njenem mnenju nasprotujejo tej sodni praksi, zlasti na vlogo zadevnih oseb v okviru postopka na podlagi člena 88(2) in (3) ES, na sistematiko členov 230 ES, 241 ES in 234 ES, v katerih naj bi bil predviden popoln sistem pravnih sredstev, na omejitve za uvedbo formalnega postopka preiskave, ki izhajajo iz člena 87 ES, in tudi na protislovja te sodne prakse, ki so se po mnenju Komisije zaradi napačne razlage te sodne prakse v izpodbijani sodbi še povečala.
- 38 Drugič, Republika Avstrija glede tega, da bi morala sporna odločba Scheucher-Fleisch in druge neposredno zadevati, poudarja, da ta odločba ni pomenila, da bi AMA Marketing nujno ugodila prošnjam za zadevne promocijske ukrepe in da je bilo tem ugodeno le na podlagi posamičnih odločb. Zato naj Scheucher-Fleisch in drugi ne bi bili neposredno prizadeti niti s splošnimi ukrepi, vsebovanimi v AMA-Gesetz 1992, niti s sporno odločbo. Poleg tega ta država članica meni, da so se Scheucher-Fleisch in drugi prostovoljno odpovedali zadevnim ukrepom.

39 Scheucher-Fleisch in drugi oporekajo prvemu delu prvega pritožbenega razloga.

– Presoja Sodišča

40 Kot je Sodišče poudarilo v sodbi z dne 24. maja 2011 v zadevi Komisija proti Kronoply in Kronotex (C-83/09 P, ZOdl., str. I-4441), člen 4 Uredbe št. 659/1999 določa predhodno fazo preučitve priglašeni ukrepov pomoči, namen katere je omogočiti Komisiji, da si ustvari prvo stališče o združljivosti zadevne pomoči s skupnim trgov. Komisija na koncu te faze ugotovi, da ta ukrep bodisi ne pomeni pomoči bodisi da spada na področje uporabe člena 87(1) ES. V drugem primeru lahko ni dvomov o združljivosti navedenega ukrepa s skupnim trgov ali pa dvomi obstajajo (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točka 43).

41 Če Komisija po predhodni preučitvi ugotovi, da ni dvomov o združljivosti priglašene ukrepa s skupnim trgov, če spada na področje uporabe člena 87(1) ES, potem sprejme odločbo o nenasprotovanju na podlagi člena 4(3) Uredbe št. 659/1999 (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točka 44).

42 Kadar Komisija sprejme tako odločbo, ne samo razglasi ukrep za združljiv s skupnim trgov, ampak tudi implicitno odloči, da ne bo začela formalnega postopka preiskave, določenega v členu 88(2) ES in členu 6(1) Uredbe št. 659/1999 (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točka 45).

- 43 Zakonitost odločbe o nenasprotovanju, izdane na podlagi člena 4(3) Uredbe št. 659/1999, je odvisna od tega, ali so obstajali dvomi o združljivosti pomoči s skupnim trgov. Ker bi se ob obstoju takih dvomov moral začeti formalni postopek preiskave, v katerem bi lahko sodelovale zainteresirane stranke iz člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, je treba šteti, da vsako zainteresirano stranko v smislu te določbe taka odločba neposredno in posamično zadeva (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točka 47).
- 44 Osebe, ki so upravičene do procesnih jamstev iz člena 88(2) ES in člena 6(1) Uredbe št. 659/1999, lahko namreč spoštovanje teh jamstev uveljavljajo le, če imajo možnost odločbo o nenasprotovanju izpodbijati pred sodiščem Unije, in zato poseben status „zainteresirane stranke“ v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, povezan s specifičnim tožbenim predmetom, zadostuje, da se v skladu s členom 230, četrti odstavek, ES tožeča stranka, ki izpodbija odločbo o nenasprotovanju, individualizira (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točki 47 in 48).
- 45 V tej zadevi je, po eni strani, iz točke 10 izpodbijane sodbe razvidno, da Scheucher-Fleisch in drugi s tožbo želijo doseči, da se za nično razglasi odločba o nenasprotovanju na podlagi člena 4(3) Uredbe št. 659/1999. Po drugi strani je Splošno sodišče v točki 53 izpodbijane sodbe v bistvu ugotovilo, da je treba te tožene stranke obravnavati kot zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999.
- 46 Iz tega je mogoče sklepati, da v nasprotju s tem, kar trdita Republika Avstrija in Komisija, Splošno sodišče ni napačno uporabilo prava, ko je tožbo za razglasitev ničnosti sporne odločbe razglasilo za dopustno.

- 47 Res je, da so, kot je razvidno iz točk od 47 do 49, 60 in 61 izpodbijane sodbe, Scheucher-Fleisch in drugi poleg tožbenega razloga, ki se je nanašal na varstvo njihovih postopkovnih pravic iz člena 88(2) ES, navajali tudi razloge, ki so se nanašali na utemeljenost sporne odločbe, in da je Splošno sodišče ugotovilo, da te stranke niso dokazale, da lahko pomoči iz izpodbijane odločbe pomembno prizadenejo njihov položaj na trgu.
- 48 Vendar je iz točke 64 izpodbijane sodbe razvidno, da je Splošno sodišče te tožbene razloge preučilo le, da bi ugotovilo, ali so bile kršene pravice, ki jih Scheucher-Fleisch in drugi uveljavljajo na podlagi člena 88(2) ES. Zato je preučilo vsebinske trditve, ki so jih podale te stranke, da bi preverilo, ali te dejansko utemeljujejo tožbeni razlog, ki so ga izrecno navedli Scheucher-Fleisch in drugi in se je nanašal na obstoj resnih težav, zaradi katerih bi bilo treba uvesti postopek iz te določbe.
- 49 Glede tega in čeprav te vsebinske trditve na koncu niso bile uporabljene, kot je razvidno iz točke 88 izpodbijane sodbe, ni mogoče utemeljeno trditi, da je Splošno sodišče s tem spremenilo predmet ničnostne tožbe.
- 50 Kadar namreč tožeča stranka predlaga razglasitev ničnosti odločbe o nenasprotovanju, izpodbija predvsem to, da je Komisija odločbo glede zadevne pomoči sprejela, ne da bi začela formalni postopek preiskave, s čimer naj bi kršila njene postopkovne pravice. Da bi bilo ugodeno njenemu predlogu za razglasitev ničnosti, lahko tožeča stranka navede kateri koli tožbeni razlog, ki kaže na to, da bi presoja informacij in elementov, s katerimi je Komisija razpolagala med predhodno fazo preučitve priglšenega ukrepa, morala povzročiti dvome o združljivosti tega ukrepa s skupnim trgov. Vendar pa uporaba teh trditve ne more povzročiti niti spremembe predmeta tožbe niti spremembe predpostavk dopustnosti. Nasprotno, ravno obstoj dvomov o tej združljivosti je dokaz, ki ga je treba predložiti, da bi se pokazalo, da bi Komisija

morala začeti formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES in člena 6(1) Uredbe št. 659/1999 (zgoraj navedena sodba Komisija proti Kronoply in Kronotex, točka 59).

- 51 Iz tega je mogoče sklepati, da je treba prvi del prvega pritožbenega razloga zavriniti kot neutemeljen.

Drugi del prvega pritožbenega razloga

– Trditve strank

- 52 Republika Avstrija trdi, da Scheucher-Fleisch in drugi niso bili zainteresirane stranke v smislu člena 88(2) ES in člena 1(h) Uredbe št. 659/1999. Ta država članica meni, da so zadevne pomoči Scheucher-Fleisch in druge zadevale le potencialno in posredno, kar so tudi priznali.
- 53 Glede tega Komisija poudarja, da so Scheucher-Fleisch in drugi v tožbi potrdili, da so imeli od dejavnosti organizacije AMA koristi le trgovci na drobno, na podlagi česar sklepa, da jih sporna odločba ni zadevala neposredno, saj pomoči, ki jih je ta odobrila, niso imele neposrednih učinkov na njihov pravni položaj, ampak zgolj preproste ekonomske posledice.

- 54 Poleg tega Komisija meni, da je navedba v izpodbijani sodbi, da so prejemniki zadevnih pomoči vsa podjetja, vključena v verigo proizvodnje in distribucije, značilno za znaka „AMA“, napačna, ker so imela od dejavnosti organizacije AMA korist tudi neoznačena podjetja, torej tudi Scheucher-Fleisch in drugi.
- 55 Scheucher-Fleisch in drugi oporekajo tudi drugemu delu prvega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

- 56 Drugi del prvega pritožbenega razloga, da Scheucher-Fleisch in drugih ni mogoče obravnavati kot zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999, v bistvu zahteva razpravo o presoji dejstev, ki jo je opravilo Splošno sodišče, in o dokazni vrednosti dokazov, ki so mu bili predloženi.
- 57 Glede tega je treba opozoriti, da je v skladu s sodno prakso iz členov 225 ES in 58, prvi odstavek, Statuta Sodišča razvidno, da je Splošno sodišče edino pristojno, prvič, za ugotavljanje dejstev, razen če bi vsebinska nepravilnost njegovih ugotovitev izhajala iz listin v spisu, ki so mu bile predložene, in, drugič, za presojanje teh dejstev. Ko Splošno sodišče ugotovi ali presodi dejstva, je Sodišče pristojno, da na podlagi člena 225 ES opravlja nadzor nad pravno opredelitvijo teh dejstev in nad pravnimi posledicami, ki jih je iz tega izpeljalo Splošno sodišče (glej sodbo z dne 22. decembra 2008 v zadevi British Aggregates proti Komisiji, C-487/06 P, ZOdl., str. I-10515, točka 96 in navedena sodna praksa).

- 58 Vendar Sodišče ni pristojno za ugotavljanje dejstev niti načeloma za presojo dokazov, ki jih je Splošno sodišče sprejelo v podporo tem dejstvom. Če so bili ti dokazi pravilno pridobljeni in če so bila spoštovana splošna pravna načela ter pravila postopka, ki veljajo v zvezi z dokaznim bremenom in izvedbo dokazov, dokazno vrednost predloženih dokazov presodi zgolj Splošno sodišče. Ta presoja tako razen ob izkrivljanju teh dokazov ni pravno vprašanje, ki bi bilo predmet nadzora Sodišča (glej zgoraj navedeno sodbo British Aggregates proti Komisiji, točka 97).
- 59 Poleg tega je treba opozoriti, da mora biti izkrivljanje očitno iz listin v spisu, ne da bi bilo treba na novo presojati dejstva in dokaze (glej sodbo z dne 2. septembra 2010 v zadevi Komisija proti Deutsche Post, C-399/08 P, ZOdl., str. I-7831, točka 64 in navedena sodna praksa).
- 60 V tej zadevi, prvič, Republika Avstrija in Komisija nista izrecno navajali izkrivljanja dokazov v zvezi z ugotovitvijo iz točke 53 izpodbijane sodbe, da so bila Scheucher-Fleisch in drugi podjetja za klanje in razkosavanje živali, konkurenčna podjetjem, ki so upravičena do zadevne pomoči, in da so delovala na istem geografskem trgu ter da so bila zato „zainteresirane stranke“ v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999.
- 61 Drugič, iz točk od 51 do 53 izpodbijane sodbe je razvidno, da je Splošno sodišče to ugotovitev najprej utemeljilo s točkami obrazložitve sporne odločbe, nato z analizo zadevne pomoči in na koncu s pojasnili, ki so bila v obliki pisnih odgovorov predložena v okviru ničnostne tožbe.
- 62 Zato je tudi če so Scheucher-Fleisch in drugi v tožbi navedli, da so bili zgolj trgovci na drobno, brez podjetij za klanje, upravičeni do zadevne pomoči, treba ugotoviti, prvič, da so med postopkom popravili to navedbo in, drugič, da ugotovitev Splošnega

sodišča ne temelji zgolj na izjavi Scheucher-Fleisch in drugih, ampak tudi na sporni odločbi in na analizi zadevne pomoči, na dokazih, ki jih Republika Avstrija in Komisija nista izpodbijali.

- 63 V teh okoliščinah Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je izkrivilo dejansko stanje v obravnavani zadevi, kar zadeva opredelitev Scheucher-Fleisch in drugih kot „zainteresirane stranke“ v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999.
- 64 Zato je treba drugi del prvega pritožbenega razloga deloma zavreči kot nedopusten in deloma zavrniti kot neutemeljen.
- 65 Iz tega je mogoče sklepati, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrniti v celoti.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 66 Republika Avstrija ob podpori Komisije z drugim pritožbenim razlogom trdi, da je bil z izpodbijano sodbo kršen člen 88(2) ES, ker je bilo ugotovljeno, da so pri presoji

zdržljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom obstajale resne težave, zaradi katerih bi morala Komisija uvesti formalni postopek preiskave, ki je določen v tem členu.

- 67 Ta država članica Splošnemu sodišču očita, da se je zaneslo izključno na člen 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992 in da ni upoštevalo drugih dejanskih in pravnih okoliščin, ki jih je upoštevala Komisija, zlasti dejstva, da se je sporna odločba nanašala le na ukrepe po 26. septembru 2002 in da je bila s smernicami AMA, ki so veljale v tem obdobju, dovoljena uporaba teh ukrepov za vse proizvode z izvorom v Evropski uniji.
- 68 Komisija dodaja, da ji je v izpodbijani sodbi očitano, da ni preverila zakonitosti smernic AMA, ki jih je Republika Avstrija spremenila in ki so začele veljati 26. septembra 2002. Vendar trdi, da je sporno odločbo sprejela v okviru široke diskrecijske pravice, s katero razpolaga na tem področju, in na podlagi obljube avstrijskih organov, da se bodo glede zadevnih pomoči uporabljale le spremenjene smernice, in ne člen 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992. Poleg tega je po mnenju Komisije njena naloga predvsem gospodarska in socialna, ni pa pristojna za preučitev zakonitosti priglašениh ukrepov glede na nacionalno zakonodajo.
- 69 Scheucher-Fleisch in drugi temu pritožbenemu razlogu oporekajo s trditvijo, da so v tej zadevi obstajale resne težave pri presoji združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom, zaradi katerih bi morala Komisija uvesti formalni postopek preiskave iz člena 88(2) ES.

Presoja Sodišča

- 70 Najprej je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso postopek, predviden v členu 88(2) ES, nujno potreben, če ima Komisija resne težave pri presoji združljivosti pomoči s skupnim trgom. Komisija se torej pri sprejetju ugodne odločitve za

pomoč lahko omeji na predhodno stopnjo preverjanja iz člena 88(3) ES le, če je na podlagi prvega preverjanja prepričana, da je ta pomoč združljiva s skupnim trgov. Če pa se Komisija na podlagi prvega preverjanja prepriča o nasprotnem ali če z njim ne more premagati vseh težav, ki so se pokazale pri presoji združljivosti te pomoči s skupnim trgov, je dolžna zbrati vsa potrebna mnenja in začeti postopek iz člena 88(2) ES (glej sodbo z dne 2. aprila 2009 v zadevi Bouygues in Bouygues Télécom proti Komisiji, C-431/07 P, ZOdl., str. I-2665, točka 61 in navedena sodna praksa).

- 71 Pojem resnih težav je objektivni, zato njihovega obstoja ni treba ugotavljati samo na podlagi okoliščin sprejetja izpodbijanega akta, temveč tudi na podlagi ugotovitev, na katere se je oprla Komisija (glej zgoraj navedeno sodbo Bouygues in Bouygues Télécom proti Komisiji, točka 63).
- 72 Iz tega je mogoče sklepati, kot je bilo opozorjeno v točkah 43 in 50 te sodbe, da je zakonitost odločbe o nenasprotovanju, ki temelji na členu 4(3) Uredbe št. 659/1999, odvisna od vprašanja, ali bi presoja informacij in dokazov, s katerimi je Komisija razpolagala med predhodno fazo preučitve priglašene ukrepa, morala objektivno povzročiti dvome o njegovi združljivosti s skupnim trgov, ker je treba ob takih dvomih uvesti formalni postopek preiskave, v katerem lahko sodelujejo zainteresirane stranke v smislu člena 1(h) te uredbe.
- 73 V tej zadevi je treba najprej opozoriti, da je v nasprotju s tem, kar trdi Republika Avstrija, v izpodbijani sodbi upoštevano dejstvo, da se je sporna odločba nanašala le na ukrepe po 26. septembru 2002 in da je bila s smernicami AMA, ki so veljale v tem obdobju, dovoljena uporaba teh ukrepov za vse proizvode z izvorom v Uniji.

- 74 Iz točk od 79 do 83 izpodbijane sodbe je namreč razvidno, da Splošno sodišče ni upoštevalo le teh dveh elementov, ampak tudi to, da so avstrijski organi Komisiji obljubili, da bodo prilagodili člen 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992, katerega sprememba je začela učinkovati 1. julija 2007, in tudi to, da so bili v tem zakonu določeni dodatni promocijski ukrepi, ki niso bili omejeni zgolj na nacionalne proizvode.
- 75 Vendar, kot je razvidno iz točk od 84 do 87 izpodbijane sodbe, Splošno sodišče vseh teh elementov ni štelo za zadostne, da bi razsodilo, da omejitev na nacionalne proizvode iz člena 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992 ni povzročala nobenih dvomov o združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom in da je bila zato Komisija oproščena obveznosti, da bi morala na podlagi člena 4(4) Uredbe št. 659/1999 uvesti postopek iz člena 88(2) ES.
- 76 Splošno sodišče s tem ni napačno uporabilo prava.
- 77 Glede tega ni mogoče utemeljeno trditi, da bi bilo dvome, ki jih je povzročala ta omejitev, vsebovana v AMA-Gesetz 1992, mogoče odvrniti z upoštevanjem tega, da so 26. septembra 2002 začele veljati smernice AMA, in obljube avstrijskih organov, da se bodo za zadevne pomoči uporabljale zgolj te smernice.
- 78 Ni namreč sporno, da je med predhodno fazo preučitve priglašenega ukrepa obstajalo neskladje med temeljnim zakonom, s katerim je urejen zadevni ukrep, ki je AMA-Gesetz 1992, po eni strani, in uredbo o njegovem izvajanju, torej smernicami AMA, po drugi strani. Medtem ko je prvi vseboval omejitev, ki je povzročala dvome glede združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom, ker je bil ukrep omejen na nacionalne proizvode, v drugi te omejitve ni bilo.

- 79 Tako bi to neskladje na ravni nacionalnega prava lahko neposredno vplivalo na (ne)združljivost zadevne pomoči, saj se je obseg zadevnega ukrepa pomembno razlikoval glede na to, ali je bil uporabljen AMA-Gesetz 1992 ali smernice AMA.
- 80 V teh okoliščinah bi moralo to neskladje objektivno povzročiti dvome o združljivosti zadevne pomoči s skupnim trgom, in to kljub obljubi avstrijskih organov, da se bodo za zadevne pomoči uporabljale zgolj te smernice.
- 81 Taka obljuba namreč ni mogla pravno onemogočiti uporabe AMA-Gesetz 1992 in zato omejitve, zaradi katere bi bila zadevna pomoč lahko nezdružljiva s skupnim trgom. Glede temeljnega zakona bi bila znaka „AMA“, ki bi jih avstrijski organi podelili s kršenjem omejitve v tem zakonu, lahko *a priori* uspešno izpodbijana pred nacionalnimi sodišči na podlagi načela hierarhije pravnih norm.
- 82 Poleg tega je treba opozoriti, da – na podlagi ustaljene sodne prakse Sodišča glede podobnih vidikov v okviru postopkov zaradi neizpolnitve obveznosti – nezdružljivosti nacionalne zakonodaje z določbami prava Unije ni mogoče dokončno odpraviti drugače kot z zavezujočimi notranjepravnimi določbami, ki imajo enako pravno moč kot tiste, ki jih je treba spremeniti, ter da preprostih upravnih smernic ni mogoče šteti za veljavno izpolnitev obveznosti, ki izvirajo iz prava Unije (glej v tem smislu sodbi z dne 13. marca 1997 v zadevi Komisija proti Franciji, C-197/96, Recueil, str. I-1489, točka 14, in z dne 9. marca 2000 v zadevi Komisija proti Italiji, C-358/98, Recueil, str. I-1255, točka 17).

- 83 Zato je navedba Komisije, da je bila njena odločba sprejeta v okviru široke diskrecijske pravice, s katero razpolaga na tem področju, ali da je njena naloga predvsem gospodarska in socialna, zato ne sme preverjati, ali so priglášeni ukrepi zakoniti glede na nacionalno zakonodajo, neutemeljena.
- 84 Glede tega je treba opozoriti, prvič, da čeprav ima Komisija v zvezi z državnimi pomočmi široko diskrecijsko pravico, katere izvajanje vključuje gospodarsko presojo, ki jo je treba opraviti v okviru Unije, to ne pomeni, da mora sodišče Unije opustiti nadzor nad razlago, ki jo Komisija poda v zvezi z gospodarskimi podatki (glej sodbo z dne 2. septembra 2010 v zadevi Komisija proti Scott, C-290/07 P, ZOdl., str. I-7763, točka 64) in *a fortiori* nad razlago vprašanja o učinkih neskladja med temeljnim zakonom in uredbo o njegovem izvajanju, pri čemer je ta nadzor strogo pravni.
- 85 Drugič, čeprav Komisija ni pristojna, da se izjavi o razmerju, v katerem so v nacionalnem pravu smernice AMA in AMA-Gesetz 1992, pa mora vseeno upoštevati morebitno očitno neskladje med dvema nacionalnima aktoma, zlasti če je jasno, da shema pomoči vključuje omejitve, kot je ta v členu 21 a, točka 1, tega zakona, ki povzroča resne dvome o njeni združljivosti s skupnim trgov.
- 86 Poleg tega niti neskladje med AMA-Gesetz 1992 in smernicami AMA niti obljuba avstrijskih organov, namenjena potrditvi, da se omejitve v tem zakonu ne bo uporabljala, nista navedena v sporni odločbi, v kateri je v točkah 46, 52 in 66 zgolj navedeno, da omejitve v zvezi z izvorom od 26. septembra 2002 ne obstaja več.

87 Zato je treba drugi pritožbeni razlog zavrniti kot neutemeljen.

Tretji, četrti in peti pritožbeni razlog

Trditve strank

88 Republika Avstrija ob podpori Komisije s tretjim pritožbenim razlogom trdi, da so bila v izpodbijani sodbi kršena pravila o dokaznem bremenu iz členov 88(2) ES in 230, četrti odstavek, ES, ker v tej sodbi ni bilo upoštevano dejstvo, da Scheucher-Fleisch in drugi niso dokazali niti, da so zainteresirane stranke, niti obstoja resnih težav pri presoji združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom.

89 Komisija meni, da ne samo da Splošno sodišče ni upoštevalo navedbe Scheucher-Fleisch in drugih, da so bili do pomoči upravičeni zgolj trgovci na drobno, kar *a contrario* pomeni, da te stranke niso bile upravičene do te ugodnosti, ampak je Scheucher-Fleisch in drugim omogočilo, da prek vprašanj, ki so bila naslovljena nanje, upravičijo svoj status zainteresiranih strank. S tem naj bi Splošno sodišče vplivalo na izid svoje preiskave.

90 V četrtem pritožbenem razlogu ta država članica prav tako ob podpori Komisije trdi, da v izpodbijani sodbi Splošno sodišče ni izpolnilo obveznosti obrazložitve, ki jo ima

na podlagi člena 81 svojega poslovnika. Republika Avstrija meni, da je ta neizpolnitev obveznosti zlasti posledica protislovnih razlogov, skritih v izpodbijani sodbi, in pomanjkanja analize smernic AMA, na katere je bilo opozorjeno v prvem in drugem pritožbenem razlogu. Komisija trdi, da če je razglasitev ničnosti sporne odločbe z izpodbijano sodbo temeljila na neskladju med AMA-Gesetz 1992 in smernicami AMA, bi moralo biti v tej sodbi preučeno, ali je to neskladje dejansko lahko povzročilo razglasitev ničnosti izpodbijane odločbe. Ta institucija meni, da je jasno, da bi bila njena presoja zadevnih pomoči enaka, če bi uvedla formalni postopek preiskave. Poleg tega Komisija poudarja, da mora v skladu s sodno prakso Sodišča ravnati skrbno in upoštevati interes držav članic, da so v zvezi s tem hitro obveščene.

- 91 S petim pritožbenim razlogom Republika Avstrija ob podpori Komisije trdi, da je bil v izpodbijani sodbi kršen člen 64 Poslovnika Splošnega sodišča, ker to ni po uradni dolžnosti zbralo odločilnih podatkov glede procesnega upravičenja Scheucher-Fleisch in drugih, in o neučinkovanju člena 21 a, točka 1, AMA-Gesetz 1992.
- 92 Scheucher-Fleisch in drugi oporekajo vsem tem pritožbenim razlogom. Natančneje, kar zadeva peti pritožbeni razlog, poudarjajo, da se ne strinjajo z ugotovitvijo v izpodbijani sodbi, da niso dokazali, da so bili pomembno prizadeti s pomočmi, ki so bile predmet sporne odločbe. Te stranke namreč menijo, da so imeli korist od znakov „AMA“ konkurenti, katerih ponudba je bila tako spodbujana, medtem ko so morale one in njihove stranke z lastnimi sredstvi financirati svoje oglaševanje. Scheucher-Fleisch in drugi trdijo, da iz tega izhaja, da so bili dvakratno prizadeti s sporno odločbo, saj so po eni strani nosili stroške financiranja teh pomoči, po drugi strani pa so bili v podrejenem konkurenčnem položaju. Skratka, Scheucher-Fleisch in drugi menijo, da niso mogli imeti koristi od ukrepa podpore, hkrati pa so morali prispevati zanj in ob tem sami financirati lastno oglaševanje.

Presoja Sodišča

- ⁹³ S tretjim, četrtem in petim pritožbenim razlogom, ki jih je treba obravnavati skupaj, Republika Avstrija in Komisija Splošnemu sodišču očitata, prvič, da ni spoštovalo dokaznega bremena, da ni po uradni dolžnosti zbralo odločilnih podatkov v zadevi in da je vplivalo na svojo preiskavo ter, drugič, da ni obrazložilo izpodbijane sodbe. Poleg tega Scheucher-Fleisch in drugi grajajo izpodbijano sodbo, ker v njej ni bilo ugotovljeno, da so bili pomembno prizadeti s sporno odločbo.
- ⁹⁴ Najprej je treba poudariti, da čeprav Scheucher-Fleisch in drugi grajajo del izpodbijane sodbe v okviru odgovora na peti pritožbeni razlog, niso predlagali niti razglasitve delne ničnosti te sodbe niti tega, naj Sodišče bodisi samo dokončno odloči o tem delu bodisi vrne zadevo Splošnemu sodišču, da to samo odloči o tem vprašanju.
- ⁹⁵ Zato te graje, ker ni bila navajana v utemeljitev predlogov iz odgovora na pritožbo Scheucher-Fleisch in drugih, ni mogoče šteti za nasprotno pritožbo.
- ⁹⁶ Kar zadeva tretji in peti pritožbeni razlog, je treba glede dela, v katerem je zatrjevano, da Splošno sodišče ne bi smelo sprejeti ukrepov procesnega vodstva niti strankam postaviti vprašanj glede statusa Scheucher-Fleisch in drugi kot zainteresiranih strank, ugotoviti, da je v skladu s tem, na kar je bilo opozorjeno v točki 43 te sodbe, to, ali ima oseba lahko tak status kot v tej zadevi, odločilno za dopustnost njene ničnostne tožbe.

- 97 V skladu s sodno prakso merilo, določeno v členu 230, četrti odstavek, ES, po katerem je tožba, ki jo fizična ali pravna oseba vloži zoper odločbo, ki ni naslovljena nanjo, dopustna le, če jo ta odločba neposredno in posamično zadeva, pomeni procesno predpostavko javnega reda, ki jo lahko sodišča Skupnosti vedno preverijo, in to tudi po uradni dolžnosti (sodba z dne 23. aprila 2009 v zadevi Sahlstedt in drugi proti Komisiji, C-362/06 P, ZOdl., str. I-2903, točka 22 in navedena sodna praksa).
- 98 Zato Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je po uradni dolžnosti sprejelo ukrepe, da bi se prepričalo, ali imajo Scheucher-Fleisch in drugi status zainteresiranih strank, ker je to storilo v okviru preverjanja procesne predpostavke javnega reda.
- 99 Poleg tega je treba opozoriti, da samo Splošno sodišče presoja morebitno potrebo po dopolnitvi podatkov, ki so mu na voljo v zadevi, o kateri odloča. Vprašanje, ali imajo postopkovni dokumenti dokazno moč, je odvisno od njegove proste presoje dejstev, ki v okviru pritožbene stopnje ni predmet nadzora Sodišča, razen v primeru izkrivljanja dokazov, predloženih Splošnemu sodišču, ali če je vsebinska nepravilnost ugotovitev Splošnega sodišča razvidna iz dokumentov v spisu (glej sodbo z dne 16. julija 2009 v zadevi Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland proti Komisiji, C-385/07 P, ZOdl., str. I-6155, točka 163 in navedena sodna praksa).
- 100 Zato Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da je na stranke pred in med obravnavo naslovilo več podrobnih vprašanj, da bi dopolnilo že razpoložljive podatke in da bi na podlagi odgovorov strank na ta vprašanja v okviru primerno navedenih tožbenih razlogov prišlo do nekaterih ugotovitev. Prav tako mu Republika Avstrija in Komisija v postopku s pritožbo ne moreta očitati, da ni sprejelo drugih ukrepov procesnega vodstva, ki mu jih nista predlagali med postopkom pred Splošnim sodiščem – pri čemer Republika Avstrija v tem postopku ni sodelovala – in ki jih v okviru tega postopka pred Sodiščem ne opredelujeta natančno.

- 101 Zato Republika Avstrija in Komisija Splošnemu sodišču ne moreta utemeljeno očitati, da je kršilo pravila o dokaznem bremenu, da je neupravičeno vplivalo na preiskavo ali da razpoložljivih podatkov ni primerno dopolnilo.
- 102 Te trditve v bistvu zahtevajo razpravo o tem, kako je Splošno sodišče presodilo dejstva glede tega, ali so imeli Scheucher-Fleisch in drugi status „zadevne stranke“ v smislu člena 88(2) ES, in glede tega, ali so obstajale resne težave pri presoji združljivosti zadevnih pomoči s skupnim trgom.
- 103 Tretji in peti pritožbeni razlog, zaradi katerih se porajajo taka vprašanja, sta v okviru te pritožbe nedopustna. Vsekakor sta neutemeljena iz razlogov, ki so bili navedeni v odgovorih na prvi in drugi pritožbeni razlog.
- 104 V zvezi s četrtnim pritožbenim razlogom je treba opozoriti, da Splošno sodišče z obveznostjo obrazložitve sodb na podlagi členov 36 in 53, prvi odstavek, Statuta Sodišča ni zavezano k natančni obrazložitvi, ki bi izčrpno in drugemu za drugim sledila vsem razlogovanjem strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, iz katerih so bili zadevni ukrepi sprejeti, Sodišču pa, da razpolaga z dovolj elementi za sodni nadzor (glej zgoraj navedeno sodbo Bouygues in Bouygues Télécom proti Komisiji, točka 42 in navedena sodna praksa).
- 105 V tej zadevi bi bilo treba na podlagi trditev, ki sta jih navedli Republika Avstrija in Komisija, razpravljati o vprašanjih, ki so bila predmet prvega in drugega pritožbenega razloga, zaradi česar jih je treba zavrnilo iz razlogov, navedenih v odgovorih na ta pritožbena razloga.

- 106 Natančneje, glede trditve, ki se nanaša na domnevno protislovnost obrazložitve izpodbijane sodbe, je treba poudariti, da lahko v skladu z zgoraj v točki 50 te sodbe navedeno sodno prakso tožeča stranka, ki jo odločba Komisija neposredno in posamično zadeva, zaradi svojega statusa „zadevne stranke“ v smislu člena 88(2) ES navede vsak tožbeni razlog, s katerim lahko dokaže, da bi ta institucija morala resno dvomiti o združljivosti ukrepa pomoči s skupnim trgov in zato uvesti formalni postopek preiskave iz te določbe. Zato to, da je Splošno sodišče preučilo tožbene razloge v zvezi z utemeljenostjo sporne odločbe, da bi preverilo, ali so bile Scheucher-Fleisch in drugim kršene njihove postopkovne pravice, ni v protislovju z njegovo ugotovitvijo iz točk 60 in 61 izpodbijane sodbe, da Scheucher-Fleisch in drugi niso dokazali, da lahko pomoči, ki so bile predmet izpodbijane odločbe, pomembno prizadenejo njihov položaj na trgu.
- 107 Zavrtni je treba tudi trditev Komisije, da izpodbijana sodba ni obrazložena, ker Splošno sodišče, prvič, ni preučilo, ali bi bilo treba zaradi neskladja med AMA-Gesetz 1992 in smernicami AMA sporno odločbo razglasiti za nično, in, drugič, ker ni ugotovilo, da bi bila presoja Komisije v zvezi s to odločbe enaka, če bi uvedla formalni postopek preiskave.
- 108 Poudariti je namreč treba, da je bila predmet ničnostne tožbe odločba o nenasprotovanju na podlagi člena 88(3) ES.
- 109 Kot je bilo opozorjeno v točkah od 40 do 42 te sodbe, je namen predhodnega postopka zgolj omogočiti Komisiji, da si ustvari prvo stališče o združljivosti zadevne pomoči s skupnim trgov. Zato Splošno sodišče z razsodbo, da bi bila presoja Komisije enaka, če bi uvedla formalni postopek preiskave, ne bi smelo posegati v njene pristojnosti.

- 110 Poleg tega, ker obstoj resnih dvomov glede združljivosti ukrepa s skupnim trgom zadošča za to, da bi Komisija morala uvesti ta formalni postopek preiskave, Splošnemu sodišču v izpodbijani sodbi ni bilo treba navesti, zakaj je bilo treba zaradi neskladja, ki ga je ugotovilo med AMA-Gesetz 1992 in smernicami AMA, sporno odločbo razglasiti za nično.
- 111 Sodišče je namreč že imelo priložnost ugotoviti, da mora odločba o nenasprotovanju na podlagi člena 88(3) ES, ki je sprejeta v kratkem roku, zajemati le razloge, zaradi katerih je Komisija menila, da ne gre za resne težave pri presoji združljivosti zadevne pomoči s skupnim trgom in da je treba tudi kratko razlago te odločbe z vidika obveznosti obrazložitve, ki je določena v členu 253 PDEU, šteti za zadostno, če so v njej vsaj jasno in nedvoumno navedeni razlogi, zaradi katerih je Komisija presodila, da ne gre za take težave, pri čemer vprašanje utemeljenosti te obrazložitve s to obveznostjo ni povezano (glej sodbo z dne 22. decembra 2008 v zadevi Régie Networks, C-333/07, ZOdl., str. I-10807, točke 65, 70 in 71).
- 112 Zato ni mogoče očitati, da izpodbijana sodba v zvezi s tem ni obrazložena, ker vprašanje, ali bi bila presoja združljivosti enaka, če bi bil uveden formalni postopek preiskave, s to obveznostjo obrazložitve ni povezano.
- 113 Zato je treba tretji, četrti in peti pritožbeni razlog kot delno nedopustne zavreči in kot delno neutemeljene zavrniti.
- 114 Torej je treba glavno pritožbo v celoti zavrniti.

Nasprotna pritožba

Trditve strank

- 115 Komisija v odgovoru na pritožbo v utemeljitev trditve, da sporna odločba Scheucher-Fleisch in drugih ni neposredno in posamično zadevala, navaja dejstvo, da zadevni prispevki niso bili sestavni del pomoči, ki je bila odobrena s to odločbo.
- 116 Glede tega Komisija trdi, da je bilo v izpodbijani sodbi to, da so bili Scheucher-Fleisch in drugi neposredno prizadeti s sporno odločbo, utemeljeno z njihovo obveznostjo plačevanja prispevkov organizaciji AMA. Vendar pa naj bi bilo po mnenju Komisije iz sodne prakse Sodišča, med drugim iz sodbe z dne 27. oktobra 2005 v združenih zadevah *Distribution Casino France* in drugi (od C-266/04 do C-270/04, C-276/04 in od C-321/04 do C-325/04, ZOdl. str. I-9481), razvidno, da se določbe prava Unije o državnih pomočeh ne uporabljajo za dajatve, razen če so te tak način financiranja ukrepa pomoči, da so zaradi obstoja obvezne namembnostne vezi med dajatvijo in pomočjo – tako da so prihodki od prve nujno namenjeni financiranju druge – sestavni del tega ukrepa.
- 117 Komisija meni, da je bilo v izpodbijani sodbi pri tem vprašanju napačno uporabljeno pravo, ker – kot je *Verwaltungsgerichtshof* že večkrat ugotovilo – v sistemu AMA ni nobene povezave med prispevki in višino dodeljenih pomoči.
- 118 Zato Komisija meni, da bi bilo treba tožbo Scheucher-Fleisch in drugih razglasiti za nedopustno.

- 119 Republika Avstrija pritrjuje razlogovanju Komisije in trdi, da je neobstoj obvezne namembnostne vezi v tej zadevi potrjen z dejstvom, da ukrepi, ki jih financira organizacija AMA, niso obračunani glede na različne upravičenice in da se ukrepi izvajajo neodvisno od prihodkov od prispevkov.
- 120 Glede tega ta država članica poudarja, da se v skladu s členom 21j(1) AMA-Gesetz 1992 s prispevki krijejo administrativni stroški organizacije AMA v zvezi s pobiranjem in da morajo biti namenjeni ukrepom, naštetim v členu 21 a tega zakona.
- 121 Scheucher-Fleisch in drugi trdijo, da je ta pritožbeni razlog nov in da ni bil navajan niti pred Splošnim sodiščem niti v postopku s pritožbo. Te stranke menijo, da v sistemu kmetijske promocije, ki ga izvaja organizacija AMA, v smislu sodne prakse, ki jo je navedla Komisija v utemeljitev svojega pritožbenega razloga, obstaja obvezna namembnostna vez med zadevnimi prispevki in pomočmi, ker so bili ti prispevki organizaciji AMA zanjo edini način, na katerega je lahko izvajala kmetijsko promocijo. Kar zadeva sodbo Verwaltungsgerichtshof št. 2005/17/0230 z dne 20. marca 2006, Scheucher-Fleisch in drugi menijo, da temelji na napačni razlagi sodne prakse Sodišča, in trdijo, da to sodišče o tem vprašanju ni vložilo predloga za predhodno odločanje pri Sodišču.

Presoja Sodišča

- 122 Najprej je treba preučiti, ali je pritožbeni razlog, navajan v okviru nasprotne pritožbe, nov, kot trdijo Scheucher-Fleisch in drugi.

- 123 Dopustiti stranki, da pred Sodiščem v zvezi z aktom, ki ga je izpodbijala pred Splošnim sodiščem, prvič uveljavlja razlog, ki ga pred tem ni uveljavljala, bi dejansko pomenilo dovoliti ji, da Sodišču predloži širši spor, kot je bil predložen Splošnemu sodišču, čeprav je v okviru pritožbe pristojnost Sodišča omejena na presojo pravnih ugotovitev o razlogih, o katerih se je razpravljalo na prvi stopnji (glej v tem smislu sodbo z dne 1. februarja 2007 v zadevi Sison proti Svetu, C-266/05 P, ZOdl., str. I-1233, točka 95 in navedena sodna praksa).
- 124 V tej zadevi se ta pritožbeni razlog nanaša na razlog nedopustnosti – da je bila ničnostna tožba zoper sporno odločbo nedopustna, ker ta odločba Scheucher-Fleisch in drugih ni neposredno in posamično zadevala – katerega dopolnjuje in o katerem je Splošno sodišče odločalo na podlagi izrecne navedbe Komisije.
- 125 Zato je nasprotna pritožba dopustna.
- 126 V zvezi s pritožbenim razlogom, ki ga navaja Komisija, je treba ugotoviti, da v nasprotju z njenimi trditvami v izpodbijani sodbi dejstvo, da je sporna odločba Scheucher-Fleisch in druge neposredno zadevala, ni utemeljeno zgolj na podlagi njihove obveznosti plačevanja prispevkov organizaciji AMA.
- 127 Iz točke 37 izpodbijane sodbe je namreč razvidno, da se je Splošno sodišče po eni strani oprlo na poziv za plačilo eni od teh strank in po drugi strani na spletne strani organizacije AMA in enega od trgovcev na drobno, iz katerih je bilo razvidno, da sta bila znaka „AMA“ dodeljena že pred sporno odločbo.

- 128 Poleg tega, kot je razvidno iz točke 44 te sodbe, je vsaka zainteresirana stranka v smislu člena 1(h) Uredbe št. 659/1999 neposredno in posamično prizadeta z odločbo o nenasprotovanju, če navaja ničnostne razloge zoper to odločbo zaradi varstva svojih postopkovnih pravic.
- 129 Iz tega je mogoče sklepati, da edini pritožbeni razlog v okviru nasprotne pritožbe ponovno napotuje na razpravo, ali imajo Scheucher-Fleisch in drugi status „zainteresirane stranke“ v smislu te določbe.
- 130 Po eni strani se je glede tega treba sklicevati na odgovor na drugi del prvega pritožbenega razloga.
- 131 Po drugi strani je treba ugotoviti, da so se v okviru odgovora na pritožbo in na obravnavi Scheucher-Fleisch in drugi pritoževali ne samo nad tem, da so morali prispevati k financiranju uvedenega sistema, ampak da so bili tudi v neugodnem položaju, ker imajo zgolj njihovi konkurenti korist od oglaševalnih ukrepov družbe AMA-Marketing.
- 132 Opozoriti je treba, da v skladu s členom 1(h) Uredbe št. 659/1999 „zainteresirana stranka“ pomeni zlasti katero koli osebo, podjetje ali združenje podjetij, na interese katerih bi dodelitev pomoči lahko vplivala, torej predvsem podjetja, ki konkurirajo upravičencu do te pomoči. Z drugimi besedami, gre za nedoločeno število naslovnikov, kar ne izključuje, da bi se lahko podjetje, ki ni neposreden konkurent upravičenca do pomoči, štelo za „zainteresirano stranko“, če uveljavi, da bi dodelitev pomoči lahko vplivala na njegove interese in če pravno zadostno dokaže, da ima lahko pomoč konkreten vpliv na njegov položaj (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo Komisija proti Kronoply in Kronotex, točke od 63 do 65 in navedena sodna praksa).

- 133 Ker je bilo v tej zadevi v izpodbijani sodbi ugotovljeno, da je treba Scheucher-Fleisch in druge šteti za „zainteresirane stranke“ v smislu člena 1(h) te uredbe, je treba razlog, ki ga Komisija navaja v okviru nasprotne pritožbe, zavrniti kot neutemeljen.
- 134 Iz zgornjih navedb je razvidno, da je treba nasprotno pritožbo v celoti zavrniti.

Stroški

- 135 V skladu s členom 69(2) Poslovnika Sodišča, ki velja za pritožbeni postopek na podlagi člena 118 Poslovnika, se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker so Scheucher-Fleisch in drugi predlagali, naj se Republiki Avstriji naloži plačilo stroškov, in ker ta s svojimi predlogi ni uspela, se ji naloži plačilo stroškov.
- 136 Scheucher-Fleisch in drugi niso predlagali, naj se Komisiji naloži plačilo stroškov, zato nosi ta zgolj svoje stroške.

Iz teh razlogov je Sodišče (tretji senat) razsodilo:

1. Glavna pritožba in nasprotna pritožba se zavrneta.

2. Republiki Avstriji se naloži plačilo stroškov.

3. Evropska komisija nosi svoje stroške.

Podpisi